

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

17. juuli 2014*

Eelotsusetaotlus — Perekonnaga taasühinemise õigus — Direktiiv 2003/86/EÜ — Artikli 4 lõige 5 — Siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt peavad perekonna taasühinemist taotlev isik ja tema abikaasa olema perekonna taasühinemise taotluse esitamise ajal vähemalt 21-aastased —
Kooskõlaline tõlgendamine

Kohtuasjas C-338/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Verwaltungsgerichtshof'i (Austria) 29. mai 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. juunil 2013, menetluses

Marjan Noorzia

versus

Bundesministerin für Inneres,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— M. Noorzia, esindaja: *Rechtsanwalt* L. Binder,

— Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

— Kreeka valitsus, esindaja: M. Michelogiannaki,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Condou-Durande ja W. Bogensberger,

olles 30. aprilli 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT L 251, lk 12; ELT eriväljaanne 19/06, lk 224) artikli 4 lõiget 5.
- 2 See taotlus on esitatud M. Noorzia ja Bundesministerin für Inneres'e (liitvabariigi siseminister, edaspidi „Bundesministerin“) vahelises vaidluses seoses viimase otsusega jätta perekonna taasühinemiseks esitatud alalise elamisloa taotlus rahuldamata.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2003/86 artikkel 4 sätestab:

„1. Liikmesriigid lubavad vastavalt käesolevale direktiivile ning IV peatükis sätestatud tingimustele oma territooriumile siseneda ja seal elada järgmistel pereliikmetel:

- a) perekonna taasühinemist taotleva isiku abikaasa;

[...]

5. Parema integreerumise tagamiseks ja sundabielude ärahoidmiseks võivad liikmesriigid perekonna taasühinemist taotleva isiku ja tema abikaasa puhul nõuda, et nad mõlemad oleksid jõudnud teatavasse miinimumikka ja kõige rohkem 21-aastased, enne kui abikaasal on võimalik taasühinemist taotleva isikuga ühineda.

[...]”.

Austria õigus

- 4 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et põhikohtuasjas on kohaldatav riiki elama asumise ja seal elamise seadus (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz, *Bundesgesetzblatt*, edaspidi „*BGBL.*“, I, 100/2005, edaspidi „*NAG*“), mis jõustus 1. jaanuaril 2006.
- 5 *NAG* § 46 lõige 4 sätestab põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal kohaldatavas redaktsioonis (*BGBL.* I, 111/2010), et kolmanda riigi kodanike pereliikmetele tuleb teatavatel tingimustel anda alaline elamisluba.
- 6 *NAG* § 2 lõike 1 punktis 9 määratletakse mõiste „pereliige“ järgmiselt:

„Pereliige – abikaasa või vallaline alaealine laps, sealhulgas lapsendatud või võõraslaps (perekonna tuumik) ning registreeritud kooselu partnerid; abikaasad ja registreeritud kooselu partnerid peavad olema taotluse esitamise hetkeks saanud 21-aastaseks; kui polügaamse abielu korral üks abikaasa juba elab koos perekonna taasühinemist taotleva isikuga Austria territooriumil, siis ei ole ülejäänud abikaasadel õigust saada elamisluba pereliikmena.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 7 M. Noorzia, kes on sündinud 1. jaanuaril 1989, on Afganistani kodanik, kes esitas 3. septembril 2010 perekonna taasühinemiseks alalise elamisloa taotluse, et asuda elama koos oma Austrias elava abikaasaga, kes on sündinud 1. jaanuaril 1990 ning kes on samuti Afganistani kodanik.
- 8 Bundesministerin jättis selle taotluse 9. märtsi 2011. aasta otsusega rahuldamata põhjendusel, et kuigi M. Noorzia abikaasa oli 1. jaanuariks 2011 saanud 21-aastaseks, ei olnud ta Islamabadi (Pakistan) Austria saatkonnale taotluse esitamise ajal veel sellesse ikka jõudnud ja seetõttu ei olnud taasühinemise eritingimus täidetud.
- 9 Bundesministerin väitis, et taotluse esitamise ajaks 21. eluaasta täitumise nõue on direktiiviga 2003/86 kooskõlas.
- 10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, kellele M. Noorzia esitas Bundesministerini otsuse peale kaebuse, leiab, et direktiivi 2003/86 artikli 4 lõige 5 ei sätesta selgelt, milline hetk tuleb võtta aluseks otsustamiseks, kas nimetatud sättes kehtestatud vanuse alampiir 21 eluaastat on ületatud.
- 11 Neil asjaoludel otsustas Verwaltungsgerichtshof (halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [direktiivi 2003/86] artikli 4 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus [siseriiklik] õigusnorm, mille kohaselt peavad abikaasad ja registreeritud kooselu partnerid olema perekonna taasühinemise õigusega pereliikme staatuse saamiseks juba vastava taotluse esitamise hetkel vähemalt 21-aastased?“

Eelotsuse küsimus

- 12 Alustuseks tuleb märkida, et parema integreerumise tagamiseks ja sundabielude ärahoidmiseks on liikmesriikidel direktiivi 2003/86 artikli 4 lõike 5 kohaselt lubatud kehtestada vanusepiir, mis ei või olla rohkem kui 21 eluaastat ja mille peavad olema ületanud nii perekonna taasühinemist taotlev isik kui ka tema abikaasa, enne kui viimasel on võimalik taasühinemist taotleva isikuga ühineda.
- 13 Kuna aga nimetatud sättes ei ole määratud kindlaks kuupäeva, mille siseriiklikud ametiasutused peavad võtma aluseks, et teha kindlaks, kas seda vanusepiiri käsitlev tingimus on täidetud, tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2003/86 artikli 4 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt peavad abikaasad ja registreeritud kooselu partnerid olema perekonna taasühinemise õigusega pereliikme staatuse saamiseks juba vastava taotluse esitamise ajal vähemalt 21-aastased.
- 14 Sellega seoses olgu märgitud, et kuna liidu seadusandja ei ole täpsustanud, kas siseriiklikud ametiasutused peavad vanusepiiri käsitleva tingimuse täitmise kontrollimiseks võtma aluseks perekonna taasühinemiseks taotluse esitamise kuupäeva või selle taotluse kohta otsuse tegemise kuupäeva, oli liidu seadusandja tahe jätta liikmesriikidele kaalutlusruum, tingimusel et ei kahjustata liidu õiguse tõhusust.
- 15 Siinkohal on oluline märkida, et vanusepiir, mille liikmesriigid on direktiivi 2003/86 artikli 4 lõike 5 alusel kehtestanud, vastab lõppkokkuvõttes vanusele, mille saabumisel peaks isik asjaomase liikmesriigi seisukohast olema saavutanud piisava küpsuse mitte üksnes sundabielust keeldumiseks, vaid ka otsustamiseks asuda vabatahtlikult teise riiki oma abikaasa juurde elama, et temaga seal pereelu elada ja selle riigi ühiskonda integreeruda.

- 16 Sellest lähtudes tuleb tõdeda, et selline meede, nagu käsitletakse põhikohtuasjas ja mille kohaselt peavad perekonna taasühinemist taotlev isik ja tema abikaasa olema taotluse esitamise ajal ületanud nõutud vanusepiiri, ei takista perekonnaga taasühinemise õiguse kasutamist ega muuda selle õiguse kasutamist ülemäära raskeks. Selline meede ei väära lisaks sundabielude ärahoidmise eesmärki, kuivõrd see lubab eeldada, et tänu suuremale küpsusele on juhul, kui asjaomased isikud peavad olema juba taotluse esitamise ajaks saanud 21-aastaseks, neid raskem mõjutada sundabielu sõlmima ja perekonna taasühinemisega nõustuma, kui siis, kui nad oleksid sel ajal alla 21-aastased.
- 17 Lisaks, perekonna taasühinemise taotluse esitamise aja arvessevõtmine, et otsustada, kas vanusepiiri käsitlev tingimus on täidetud, vastab võrdse kohtlemise põhimõttele ja õiguskindluse põhimõttele.
- 18 Nagu Austria valitsus märkis, võimaldab taotluse esitamise kuupäevast lähtuv kriteerium tagada, et kõiki samal ajal samas olukorras olevaid taotlejaid koheldakse ühte moodi, nii et taotluse rahuldamine sõltub peamiselt taotlejaga seotud asjaoludest, mitte aga haldusasutusest olenevatest põhjustest nagu taotluse läbivaatamise kestus.
- 19 Kõigist eespool toodud kaalutlustest lähtudes tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2003/86 artikli 4 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et selle sättega ei ole vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt peavad abikaasad ja registreeritud kooselu partnerid olema perekonna taasühinemise õigusega pereliikme staatuse saamiseks juba vastava taotluse esitamise ajal vähemalt 21-aastased.

Kohtukulud

- 20 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta artikli 4 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et selle sättega ei ole vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt peavad abikaasad ja registreeritud kooselu partnerid olema perekonna taasühinemise õigusega pereliikme staatuse saamiseks juba vastava taotluse esitamise ajal vähemalt 21-aastased.

Allkirjad